

ONDERWIJSSTICHTING ZELFSTANDIGE GYMNASIA

REGELING MELDEN VERMOEDEN VAN EEN MISSTAND

Bestuur: 18-4-2017

Goedgekeurd door Raad van Toezicht: 19-4-2017

Regeling melden vermoeden van een misstand bij de Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. bestuur:** het orgaan volgens artikel 8, eerste lid van de statuten belast met het bestuur van de OSZG;
- b. Raad van Toezicht:** de toezichthouder als bedoeld in artikel 11 van de statuten van de OSZG;
- c. leerling:** de persoon die als zodanig is ingeschreven aan een van de scholen van de OSZG;
- d. ouder:** de ouder, voogd of verzorger (wettelijk vertegenwoordiger) van de onder d bedoelde leerling;
- e. melder:** de werknemer, leerling of ouder die een vermoeden van een misstand meldt overeenkomstig hoofdstuk 4 of 6;
- f. melding:** de melding van een vermoeden van een misstand door de melder;
- g. werknemer:** degene die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht arbeid laat verrichten of heeft laten verrichten dan wel degene die anders dan uit dienstbetrekking arbeid laat verrichten of heeft laten verrichten;
- h. vertrouwenspersoon integriteit (VPI):** de vertrouwenspersoon bedoeld in hoofdstuk 3;
- i. vermoeden van een misstand:** een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van:
 - een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels;
 - een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen of een gevaar voor de aantasting van het milieu;
 - een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten bij de OSZG of een van de scholen, die het goed functioneren van de instelling en/of het verzorgde onderwijs in het geding brengt;
- j. (G)MR:** de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
- k. Huis:** het Huis van Klokkenluiders.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

Artikel 2

1. Ten aanzien van de melder wordt vanwege het te goeder trouw melden van een vermoeden van een misstand geen besluit met nadelige gevolgen voor zijn (rechts)positie genomen.
2. Het bestuur of, in het geval van artikel 4, tweede lid, de Raad van Toezicht zorgt ervoor dat de melder ook niet op andere wijze door de melding bij het uitoefenen van zijn functie nadelige gevolgen ondervindt.
3. Onder besluit als bedoeld in lid 1 wordt in ieder geval verstaan een besluit dat strekt tot:
 - a. het treffen van een ordemaatregel;
 - b. het treffen van een disciplinaire maatregel;
 - c. het tussentijds beëindigen of niet verlengen van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband;
 - d. het niet omzetten van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband in één voor onbepaalde tijd;
 - e. het verplaatsen of overplaatsen of het weigeren van een verzoek daartoe;
 - f. het onthouden van (een periodieke) salarisverhoging;
 - g. het (direct of indirect) onthouden van promotiekansen;

- h. het afwijzen van een verlofverzoek;
- i. het verlenen van ontslag anders dan op eigen verzoek.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit

Artikel 3

1. Het bestuur zorgt met instemming van de (G)MR voor de benoeming van een of meer vertrouwenspersonen integriteit (VPI).
2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
 - a. een (potentiële) melder op verzoek te informeren over de (interne en externe) procedures en te adviseren over het doen van een melding;
 - b. een melding op verzoek van de melder op een afgesproken wijze en tijdstip door te geleiden naar het bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, naar de (voorzitter van de) Raad van Toezicht;
 - c. het bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, de (voorzitter van de) Raad van Toezicht op verzoek over een melding te informeren en/of te adviseren;
 - d. het bestuur en/of de Raad van Toezicht (gevraagd of ongevraagd) te adviseren over het gevoerde integriteitbeleid.
3. De vertrouwenspersoon maakt de identiteit van de melder niet bekend zonder zijn uitdrukkelijke toestemming. De vertrouwenspersoon heeft naast een geheimhoudingsplicht tevens een verschoningsrecht.
4. Het in artikel 2 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de (voormalige) vertrouwenspersoon waar het de uitoefening van zijn taak op basis van deze regeling betreft.
5. De gegevens van de vertrouwenspersonen zijn te vinden op de website www.oszg.nl onder 'Organisatie'.

Hoofdstuk 4 Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 4

1. De melder doet eerst een interne melding bij het bestuur.
2. Indien het bestuur bij de melding is betrokken doet de melder zijn melding bij de (voorzitter van de) Raad van Toezicht. In dat geval is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing.
3. De melder kan zijn melding volgens artikel 3, tweede lid onder b, ook via een vertrouwenspersoon bij de bestuur of de (voorzitter van de) Raad van Toezicht doen.
4. Indien daartoe voldoende aanleiding bestaat kan de melder zijn melding eventueel ook rechtstreeks bij het in hoofdstuk 5 geregelde orgaan doen.
5. Een anonieme melding wordt niet in behandeling genomen.
6. Een melding kan niet in de plaats treden van een wettelijke verplichting tot het doen van aangifte van strafbare feiten.

Artikel 5

Indien de werknemer niet meer werkzaam is bij de OSZG, doet hij de melding binnen een redelijke termijn na het formeel eindigen van zijn dienstverband of andere rechtsverhouding met die instelling.

Artikel 6

De personen die betrokken zijn bij de behandeling van een melding gaan, indien en voor zover deze bekend is, op behoorlijke en zorgvuldige wijze met de identiteit van de melder om.

Artikel 7

1. Het bestuur:
 - a. bevestigt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na ontvangst daarvan, schriftelijk de melding aan de melder of de vertrouwenspersoon;
 - b. informeert de persoon/personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft over de ontvangst van de melding, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad of artikel 8, vierde lid, wordt toegepast;
 - c. zorgt in geval van het kennis dragen van de identiteit van de melder ervoor dat die niet verder bekend wordt dan noodzakelijk is voor het onderzoek en de behandeling van de melding.
2. Indien het bestuur de ontvangst van de melding aan de vertrouwenspersoon heeft bericht, stuurt deze de ontvangstbevestiging door aan de melder.
3. Het bestuur informeert tevens de (voorzitter van de) Raad van Toezicht over de melding en de (voorgenomen) wijze van afhandelen daarvan. Dit geldt overeenkomstig voor een melding waarover het bestuur volgens artikel 10 in kennis is gesteld.

Artikel 8

1. Het bestuur stelt zo spoedig mogelijk een onderzoek in naar de melding.
2. Het onderzoek wordt niet verricht door een persoon die mogelijk betrokken is (geweest) bij de vermoede misstand of daar anderszins belang bij heeft.
3. Het bestuur kan het onderzoek en de verdere behandeling van de melding in ieder geval achterwege laten als:
 - a. geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1 onder i;
 - b. de melding kennelijk onredelijk laat is gedaan.
4. Het bestuur bericht het achterwege laten van een onderzoek en verdere behandeling van de melding met vermelding van redenen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk aan de melder of de vertrouwenspersoon.
5. Indien de vertrouwenspersoon het bericht ontvangt stuurt deze het door aan de melder.
6. Bij het in lid 4 bedoelde bericht wordt mededeling gedaan van de mogelijkheid het vermoeden van een misstand te melden bij het in hoofdstuk 5 geregelde orgaan.

Artikel 9

1. Het bestuur bericht de melder of de vertrouwenspersoon zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twaalf weken na ontvangst van de melding, schriftelijk en gemotiveerd over de bevindingen van het onderzoek, het oordeel daarover en de eventuele gevolgen die daaraan worden verbonden.
2. Indien niet binnen twaalf weken toepassing kan worden gegeven aan het eerste lid, stelt de het bestuur de melder of de vertrouwenspersoon daarvan vóór afloop van deze termijn schriftelijk en met vermelding van redenen op de hoogte. Daarbij wordt de termijn aangegeven waarbinnen de melder of de vertrouwenspersoon het in lid 1 bedoelde bericht zal ontvangen.
3. Indien de vertrouwenspersoon het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ontvangt, stuurt deze het door aan de melder.
4. De persoon/personen op wie de melding betrekking heeft ontvangen het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ook, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad.
5. Bij het in lid 1 bedoelde bericht wordt mededeling gedaan van de mogelijkheid het vermoeden van een misstand te melden bij het in hoofdstuk 5 geregelde orgaan.

Hoofdstuk 5 Externe procedure voor het melden van een (vermoede) misstand; het Huis van klokkenluiders

Artikel 10

1. Er is een Huis van klokkenluiders (hierna: het Huis).
2. Het Huis is een wettelijk ingesteld orgaan. De taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in de Wet Huis voor klokkenluiders.
3. Behalve in het geval van de in artikel 4, vierde lid, bedoelde rechtstreekse melding bij het Huis kan de melder een vermoeden van een misstand bij de het Huis melden indien hij:
 - a. zich niet kan vinden in de inhoud van het in artikel 8, derde lid, bedoelde bericht;
 - b. zich niet kan vinden in de inhoud van het in artikel 9, eerste lid, bedoelde bericht;
 - c. niet binnen de in artikel 9, eerste en tweede lid, bedoelde termijnen bericht heeft ontvangen;
 - d. de door het bestuur overeenkomstig artikel 9, tweede lid, aangegeven termijn onredelijk lang vindt.
4. Het Huis is gevestigd aan:
Maliebaan 72
3581 CV Utrecht
Bezoek kan alleen op afspraak.
5. Voor advies of vragen over het melden van misstanden is het Huis bereikbaar via advies@huisvoorklokkenluiders.nl of via telefoonnummer 088-3713033.
6. Alle medewerker bij het Huis hebben een geheimhoudingsplicht.
7. Het Huis heeft de volgende betekenis:
 - a. inschatten of er wel of niet sprake is van een werkgerelateerde misstand en eventueel doorverwijzen naar de instantie waar de melder de melding kan doen;
 - b. advies geven over de procedure van een interne melding;
 - c. advies geven over het omgaan met de mogelijke gevolgen van een interne melding;
 - d. beschrijving van de rechten en plichten die de melder heeft in zijn hoedanigheid van werknemer en klokkenluider.
8. Het Huis geeft geen juridische bijstand.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 11

1. Deze regeling wordt door het bestuur met instemming van de (G)MR van de OSZG van toepassing verklaard.
2. De Raad van Toezicht keurt voorafgaand aan vaststelling door het bestuur de regeling goed.

Artikel 12

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 mei 2017

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 18 april 2017

Z. Kwint
Voorzitter

Y. Brandenburg
secretaris

Toelichting Regeling melding vermoeden van een misstand bij de Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG)

1. Algemeen

Het doel van de Regeling melding vermoeden van een misstand is het bieden van een heldere en veilige procedure voor het adequaat omgaan met meldingen binnen de gymnasia. Een betere regeling voor bescherming van de melder moet bevorderen dat misstanden ook daadwerkelijk worden gemeld. Bijzonder is dat deze regeling niet alleen openstaat voor werknemers, maar ook voor ouders en leerlingen. Het biedt een heldere en veilige procedure voor het adequaat omgaan met meldingen en draagt zo bij aan goed kwaliteitsbeleid en transparante bedrijfsvoering van scholen.

De strekking van de regeling is dat de school primair de gelegenheid krijgt om orde op zaken te stellen. Daarvoor is het nodig dat de melder (een vermoeden van) een misstand allereerst kenbaar maakt bij het bestuur van de school of eventueel de toezichthouder. Het bestuur dient de melding serieus te (laten) onderzoeken en als daar aanleiding voor is ook passende maatregelen te treffen. Deze maatregelen moet het bestuur richten op het opheffen van de misstand en het treffen van voorzieningen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Indien de interne procedure volgens de melder niet tot een bevredigend resultaat leidt, is in hoofdstuk 5 de regeling voorzien in het kunnen stappen naar een externe onafhankelijk orgaan, het 'Huis van klokkenluiders'. Die kan op verzoek de melding aan een nader onderzoek onderwerpen.

Termgebruik

Vaak wordt voor een regeling voor het melden van een vermoede misstand onterecht de term "klokkenluideregeling" gebruikt. De regeling is juist gericht is op het voorkomen dat extern "de klokken worden geluid". Het bestuur van de OSZG (of de Raad van Toezicht) krijgt de gelegenheid om een mogelijke misstand intern aan te pakken en op te lossen. Daarom wordt de melding van een vermoede misstand allereerst bij het bestuur of de RvT gedaan. De regeling biedt daarvoor een heldere en veilige procedure, zodat (te goeder trouw) afgegeven signalen over mogelijke misstanden op een adequate manier kunnen worden behandeld.

Ouders en leerlingen

Bijzonder is dat ook ouders en leerlingen van de regeling gebruik kunnen maken. Zo hebben alle direct betrokkenen bij de school de mogelijkheid om een (vermoeden van een) misstand met behulp van deze regeling te melden. Leerlingen en vooral ook ouders zijn steeds intensiever bij (het functioneren van) de school betrokken en zullen daarom ook steeds meer waarnemen wat er binnen de school gebeurt. Om die reden is er voor gekozen hen binnen het kader van deze regeling zoveel mogelijk een gelijkwaardige positie te geven. Ouders en leerlingen kunnen deze regeling natuurlijk niet gebruiken voor individuele klachten van persoonlijke aard. Daarvoor staan andere middelen ter beschikking.

Zelfreinigend vermogen

Het is de primaire verantwoordelijkheid van het bestuur om de melding serieus te (laten) onderzoeken en zo nodig passende maatregelen te treffen om een geconstateerde misstand op te heffen en voorzieningen te treffen om herhaling te voorkomen. Op die manier kan de OSZG invulling geven aan het "zelfreinigend vermogen" van de organisatie.

Als de melder vindt dat de interne procedure tot een onbevredigend resultaat leidt, geeft hoofdstuk 5 van de regeling hem of haar de mogelijkheid om zich te wenden tot een extern onafhankelijk orgaan. Dit orgaan kan de melding alsnog nader onderzoeken. In uitzonderlijke gevallen kan de melder (werknemer, ouder of leerling) zich met overslaan van de interne procedure direct tot dit orgaan wenden.

Meerwaarde

Een heldere procedure voor het melden van vermoede misstanden draagt bij aan een transparante, zorgvuldige en integere organisatiecultuur. Ook ondersteunt de regeling een open communicatie over normen en waarden in schoolsituaties en het voorkomen van praktijken die schadelijk kunnen zijn voor de school en de sector.

Tot slot draagt een meldingsregeling bij aan het (beter) functioneren van de school en de sector, en is het een onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Veilig

Het beschikken over een heldere procedure maakt duidelijk dat het melden van een vermoede misstand veilig kan gebeuren en dat de behandeling ervan in goede banen wordt geleid. De werknemer die te goeder trouw en volgens de voorgeschreven procedure een melding doet, mag ervan uitgaan dat hij zich als een goede werknemer gedraagt, bescherming geniet en geen nadelige gevolgen van zijn melding ondervindt. Dit geldt eveneens voor ouders en leerlingen die een melding doen. Ook geldt de bescherming voor de vertrouwenspersoon integriteit (VPI) die door de OSZG is aangesteld.

Rechtspositionele en beleidszaken

De regeling geldt niet voor het oplossen van persoonlijke (rechtspositionele) conflicten of klachten van een werknemer op het gebied van zijn functie, takenpakket, arbeidsomstandigheden en loopbaanontwikkeling of de wijze waarop hij door (personen binnen) de school wordt bejegend. Daarvoor gelden andere rechtspositionele of klachtenprocedures.

Ook is de regeling niet bedoeld voor het aanklaarten of ter discussie stellen van beleidskeuzes van het schoolbestuur waarmee iemand zich niet kan verenigen.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Lid 1 onder a (het bestuur)

Het bestuur is het orgaan dat volgens de statuten met het bestuur van de OSZG is belast. Een gemandateerd schoolleider valt niet onder het begrip bestuur, omdat deze niet als zodanig in de statuten is opgenomen. Via delegatie of mogelijk mandaat kan de bestuursrol wel (gedeeltelijk) worden vervuld en is deze persoon voor deze regeling dan ook het aanspreekpunt.

Lid 1 onder c (werknemer)

Uit de omschrijving volgt dat zowel degene die een dienstverband volgens burgerlijk recht (artikel 7:610 Burgerlijk Wetboek) met een werkgever in het bijzonder onderwijs heeft, als degene die een publiekrechtelijke aanstelling bij een werkgever in het openbaar onderwijs heeft en waarop krachtens besluit van de werkgever de CAO voor het voortgezet onderwijs van toepassing is verklaard, onder de definitie van werknemer valt.

Een ruime opvatting van goed werkgeverschap rechtvaardigt dat ook voor personen die in een andere arbeidsrelatie dan zojuist bedoeld bij de werkgever werkzaam zijn (geweest) de mogelijkheid

bestaat om met gebruikmaking van de in deze regeling opgenomen procedure een vermoeden van een misstand te melden.

Hierbij worden personen bedoeld die niet als werknemer gedurende een bepaalde periode bij de werkgever werkzaam zijn (geweest). Daarbij kan gedacht worden aan een ingeleende uitzendkracht, een gedetacheerde werknemer, een ingehuurde zelfstandige zonder personeel (zzp-er) of een stagiair.

Gezien het ontbreken van een gewone arbeidsverhouding van deze personen met de werkgever is de in hoofdstuk 2 opgenomen beschermingsbepaling logischerwijs niet op hen van toepassing. Waar hierna wordt gesproken over werknemer worden daaronder, tenzij anders vermeld, ook de zojuist bedoelde personen begrepen.

Lid 1 onder i (vermoeden van een misstand)

Uit het gebruik van het woord “misstand”, dat gelijk staat aan “wantoestand” of “maatschappelijk onrecht”, vloeit voort dat het moet gaan om schendingen (situaties, omstandigheden, handelingen, gebeurtenissen) die op zichzelf genomen of in onderlinge samenhang met elkaar van voldoende zwaarte en ernst zijn om als een misstand bestempeld te kunnen worden.

Dat wordt ook onderstreept door het karakter van de procedure, die het mogelijk maakt om een beroep te doen (na een gevolgde interne procedure) op een extern onafhankelijk orgaan (zie hoofdstuk 5).

Dit betekent dat de regeling niet is bedoeld voor allerlei (vermoedens van) schendingen, gebreken of onregelmatigheden van duidelijk lichte of geringe aard. In dat geval wordt de melding wegens duidelijk te weinig gewicht niet in behandeling genomen.

Overigens wil dat niet zeggen dat zulke meldingen niet moeten worden aangekaart en bespreekbaar gemaakt. Ook dergelijke meldingen behoren door het bestuur van de OSZG serieus en adequaat te worden opgepakt. Daarvoor is alleen deze regeling niet bedoeld.

Het vermoeden moet daarnaast op redelijke gronden zijn gebaseerd. Indien niet op grond van eigen waarneming of informatie aannemelijk kan worden gemaakt dat sprake is van een vermoede “misstand”, wordt de melding wegens het duidelijk ongegrond zijn niet in behandeling genomen. Het begrip “misstand” wordt omschreven met behulp van verschillende criteria. Een nog verdere, meer gedetailleerde omschrijving is achterwege gelaten om niet op voorhand inhoudelijke drempels op te werpen.

Een schending van een “wettelijk voorschrift” kan betekenen dat een strafbaar feit is begaan. In dat geval kan, afhankelijk van de aard en ernst hiervan, sprake zijn van een plicht (artikel 160 Wetboek van Strafvordering) of een bevoegdheid (artikel 161 Wetboek van Strafvordering) tot het doen van aangifte bij de politie of het openbaar ministerie.

Indien een melder tevens aangifte heeft gedaan of van plan is dit te doen, moet deze dit bij de melding aangeven. In beginsel mag de melder bij een interne melding ervan uitgaan dat het bestuur aangifte doet, indien daartoe aanleiding bestaat. Het door het bestuur (doen) verrichten van een intern onderzoek in het kader van deze regeling mag een eventueel justitieel onderzoek niet (ver)hinderen.

Het criterium “een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen of een gevaar voor de aantasting van het milieu” kan op zichzelf staan, en dit gevaar hoeft niet het gevolg te zijn van het schenden van een wettelijk voorschrift of van een onbehoorlijke manier van handelen of nalaten. Te denken valt bijvoorbeeld aan een tekortschieten in het uitoefenen van controle of inspectie, waardoor een gevaarlijke situatie aanwezig is of kan ontstaan, dan wel het bewust achterhouden van informatie of het misleiden van derden hieromtrent.

Bij een “onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten” kan het om allerlei zaken gaan. Het gaat uitdrukkelijk niet om eventuele tekortkomingen van een werknemer in de primaire functie-uitoefening. Dat moet langs andere (rechtspositionele) wegen worden aangepakt c.q. opgelost. Het

handelt hier om een wijze van functioneren waardoor het belang van de OSZG, de scholen of de sector wordt geraakt en de integriteit daarvan in het geding wordt gebracht. Te denken valt bijvoorbeeld aan frauduleuze handelingen (deze kunnen ook een strafbaar feit inhouden) of het achterhouden van belangrijke informatie dan wel het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

Lid 2 (voormalige werknemer)

Ook de werknemer die niet meer bij de werkgever werkzaam is kan nog een melding doen, mits dat gebeurt binnen een redelijke termijn na het einde van de dienstbetrekking. De ervaring wijst uit dat, ook al is er binnen een organisatie sprake van een (streven naar een) open en transparante cultuur, een werknemer na zijn vertrek uit een organisatie mogelijk eerder vrijuit spreekt over tijdens zijn dienstbetrekking waargenomen zaken en opgedane ervaringen.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

De werknemer die te goeder trouw en conform de regeling een melding doet, mag hiervan geen nadeel ondervinden. Dit geldt eveneens voor een ouder of leerling. Het is aan het bestuur (of eventueel de Raad van Toezicht) om dit te bewaken.

De bescherming van de werknemer heeft zowel betrekking op diens rechtspositie, als op diens functie-uitoefening, arbeidsomstandigheden, loopbaanontwikkeling en bejegening binnen de organisatie van werkgever.

In het tweede lid van artikel 2 wordt wat betreft de rechtspositie een aantal besluiten genoemd die in ieder geval onder de werking van de beschermingsbepaling vallen. Dit is geen volledige opsomming. Voorts betekent dit niet in dat een dergelijk besluit helemaal niet meer ten aanzien van een werknemer kan worden genomen. Alleen mag dat niet gebeuren alleen of mede omdat de werknemer te goeder trouw een melding heeft gedaan.

Behalve in zijn rechtspositie mag de werknemer ook niet op een andere wijze van zijn melding nadelige gevolgen ondervinden. Bijvoorbeeld op het gebied van onheuse bejegening binnen de organisatie van werkgever. Ook in dat geval mag van het bestuur (of eventueel de Raad van Toezicht) worden verwacht dat daartegen corrigerend wordt opgetreden. Een dergelijk optreden vloeit ook voort uit het beginsel van goed werkgeverschap.

Daarnaast vloeit uit de arbeidsomstandighedenwetgeving voor de werkgever de verplichting voort een beleid te voeren gericht op het voorkomen dan wel beperken van psychosociale arbeidsbelasting van werknemers. Hieronder worden factoren verstaan als (seksuele) intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk in de arbeidssituatie, die bij de werknemer stress teweegbrengen.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit

Een effectief integriteitbeleid bestaat uit het toepassen van een aantal instrumenten, waarvan de vertrouwenspersoon integriteit (VPI) er één is. De OSZG moet volgens artikel 3, eerste lid, over ten minste een VPI beschikken.

De VPI kan een belangrijke rol vervullen in het proces van integriteitbewustwording, advisering en het voorkomen en tegengaan van integriteitinbreuken. De VPI fungeert als klankbord, adviseur en als meldpunt.

In artikel 3, tweede lid onder a en b, staat de kerntaak van de VPI beschreven, te weten (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand die contact zoeken informeren en adviseren en (desgewenst) de melding naar het bestuur of eventueel de (voorzitter van de) Raad van Toezicht doorgeleiden. Daarnaast kan de VPI het bestuur of de Raad van Toezicht over vermoedens van misstanden informeren en/of adviseren, zowel in een individueel concreet geval alsook in algemene zin. Tussen het bestuur en de VPI moeten goede werkafspraken worden gemaakt.

Een (potentiële) melder die een vermoeden van een misstand vertrouwelijk wil melden kan zich tot de VPI wenden. In dat geval geleidt de VPI de melding door naar het bestuur of eventueel de

(voorzitter van de) Raad van Toezicht zonder de identiteit van de melder bekend te maken, tenzij deze daar toestemming voor geeft (zie artikel 3, derde lid). Het bestuur of de Raad van Toezicht mag geen druk op de VPI uitoefenen om de identiteit van de melder bekend te maken (verschoningsrecht).

De VPI is bekend bij en geniet het vertrouwen van het personeel. Daarnaast heeft de VPI tevens voldoende “slagkracht” richting het bestuur of de Raad van Toezicht. De VPI bewaart een “professionele” afstand tot zowel de melder als het bestuur of de Raad van Toezicht. De VPI kan zowel vanuit de OSZG afkomstig zijn als een externe persoon betreffen. De VPI is bekend met de OSZG. Het benoemen van de VPI in overleg met de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad draagt bij aan het draagvlak bij alle betrokkenen.

Als persoonlijke competenties waarover een VPI in ieder geval zou moeten beschikken kunnen worden genoemd:

- sociale en communicatieve vaardigheden;
- het vermogen om te kunnen gaan met vertrouwelijke informatie en weerstanden;
- relativiseringsvermogen;
- objectieve en onafhankelijke oordeelsvorming.

In artikel 3, vierde lid, is geregeld dat de beschermingsbepaling van hoofdstuk 2 eveneens geldt voor de (voormalige) VPI.

Hoofdstuk 4 Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 4

De melder meldt het vermoeden van een misstand in beginsel bij het bestuur (eerste lid). Deze moet op grond van zijn functie op de hoogte zijn van eventuele misstanden binnen de organisatie. Het bestuur is immers primair aangewezen om waar nodig orde op zaken te stellen en maatregelen te treffen.

Indien het bestuur eventueel bij de melding is betrokken, kan de melder de vermoede misstand bij de (voorzitter van de) Raad van Toezicht melden en is hoofdstuk 4 van overeenkomstige toepassing (tweede lid).

Indien de melder niet bij het bestuur of de (voorzitter van de) Raad van Toezicht wil melden, kan deze zijn melding bij de VPI doen (derde lid). In dat geval geleidt de VPI de melding door naar het bestuur of de (voorzitter van de) Raad van Toezicht zonder de identiteit van de melder bekend te maken.

De melder blijft zelf verantwoordelijk voor de melding. De VPI bewaakt de voortgang van de melding en de verdere procedure. De melder moet uitdrukkelijk toestemming geven indien de VPI zijn identiteit bekend zou willen maken. Het bestuur noch andere personen betrokken bij OSZG mogen de VPI onder druk zetten om de identiteit van de melder vrij te geven.

De vertrouwelijkheid van de identiteit van de melder kan overigens niet in alle gevallen worden gegarandeerd. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien een strafrechtelijk onderzoek moet worden ingesteld. In dat geval moet de melder aan het openbaar ministerie (OM) de noodzakelijke informatie verschaffen. Daarnaast zal bij het vermoeden van ernstige strafbare feiten sprake kunnen zijn van een aangifteplicht.

Verder kan het zich voordoen dat bij een intern onderzoek naar de vermoede misstand uit de aard en inhoud daarvan kan worden afgeleid van wie de melding waarschijnlijk afkomstig is. Het is daarom raadzaam dat de VPI in het gesprek met een (potentiële) melder aangeeft dat de vertrouwelijkheid niet altijd gewaarborgd kan worden.

In uitzonderlijke gevallen, als daar voldoende aanleiding voor is, kan de melder zich met zijn (potentiële) melding ook rechtstreeks tot het in hoofdstuk 5 geregelde extern orgaan wenden (vierde lid).

Daar dit afwijkt van het algemene uitgangspunt dat een melding primair bij het bestuur van de OSZG (of eventueel de Raad van Toezicht) geschiedt, zal de melder voldoende moeten concretiseren waarom deze dat niet wil of kan doen. Van een situatie waarin voor afwijking voldoende aanleiding kan bestaan is bijvoorbeeld sprake als wordt vermoed dat zowel het bestuur als de Raad van Toezicht betrokken zijn bij de vermoede misstand. Of indien bijvoorbeeld bij een interne melding de mogelijkheid bestaat dat bewijsmateriaal wordt verduisterd of vernietigd. Ook een bedreigende situatie voor de melder of een eerdere overeenkomstige interne melding waarmee niets is gedaan kan een voldoende reden opleveren.

Het hangt steeds van de specifieke omstandigheden van de situatie af of direct extern kan worden gemeld. Dit is ter beoordeling van het externe orgaan. Tegen dat oordeel is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Deze regeling voorziet niet in de mogelijkheid van anoniem melden (vijfde lid). Een dergelijke mogelijkheid verdraagt zich niet met het streven naar transparantie en integriteit binnen organisaties. Voorts werkt die mogelijkheid het risico van het ontstaan van een onwenselijke “klikcultuur” in de hand.

Indien een melder informatie over een mogelijk (ernstig) strafbaar feit (misdrijf) of een (ernstige) integriteitschending anoniem wil melden, kan deze dit doen bij de landelijke Stichting Meld Misdaad Anoniem, meestal meldpunt M genoemd. Dit kan alleen telefonisch (0800 – 7000). Meldpunt M is geen politielijn en hier kan ook niet rechtstreeks aangifte worden gedaan. Meldpunt M neemt de informatie telefonisch in ontvangst, beoordeelt deze en geeft de gemelde informatie zo nodig ter verdere behandeling door aan de politie, het openbaar ministerie of een (bijzondere) opsporingsdienst (bijv. rijksrecherche, fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst, etc.). Het zesde lid geeft aan dat een melding niet de verantwoordelijkheid wegneemt tot het doen van aangifte, indien sprake is van (ernstige) strafbare feiten.

Artikel 5

Voor de melder geldt geen termijn waarbinnen hij de melding moet doen. Wel geeft artikel 8, derde lid onder b, aan dat kan worden afgezien van het behandelen van een melding, indien deze kennelijk onredelijk laat wordt gedaan. Wanneer daarvan sprake is hangt af van de beoordeling van de specifieke omstandigheden van het geval.

Artikel 6

Als de melding bij het bestuur is gedaan moet deze en moeten eventuele anderen die bij het onderzoek naar de vermoede misstand worden betrokken eveneens zorgvuldig met de identiteit van de melder omgaan. Zij moeten ervoor zorg dragen dat die identiteit niet breder bekend wordt dan voor het onderzoek strikt noodzakelijk is.

Artikel 7

Primair zendt het bestuur een ontvangstbevestiging aan de melder die het vermoeden van een misstand heeft gemeld (eerste lid, onder a). Indien de melding vertrouwelijk is gedaan, wordt de ontvangstbevestiging aan de VPI toegezonden en stuurt die de bevestiging door aan de melder (eerste lid, onder a, en tweede lid).

Van het informeren van de in het eerste lid onder b bedoelde personen kan bijvoorbeeld worden afgezien als daardoor het risico bestaat dat bewijsmateriaal wordt vernietigd. Dit geldt ook als vrijwel direct duidelijk is dat de melding wegens een in artikel 8, derde lid, vermelde reden niet in behandeling wordt genomen.

Deze uitzondering is ook in enkele andere artikelen opgenomen en geldt voor alle procedurele mededelingen aan bedoelde personen. Op het bestuur rust een zorgplicht om te bewaken dat de

identiteit van de melder binnen de organisatie niet verder bekend wordt gemaakt dan voor het behandelen van de melding strikt nodig is (eerste lid, onder c).

De (voorzitter van de) Raad van Toezicht moet door het bestuur over meldingen van vermoedens van misstanden binnen de organisatie op de hoogte worden gesteld (derde lid). Het is aan de Raad van Toezicht te bepalen hoe deze over het verdere behandelingstraject wenst te worden geïnformeerd.

Artikel 8

Het bestuur moet een melding van een vermoeden van een misstand serieus nemen. Dit betekent dat het bestuur zo spoedig mogelijk een onderzoek moet starten naar de vermoede misstand. Het is aan het bestuur te bepalen op welk niveau, door wie en hoe het onderzoek wordt uitgevoerd.

De aard, ernst en omvang van de vermoede misstand, de plaats in de organisatie en de daarbij betrokkenen, evenals de voor het onderzoek benodigde expertise, zijn hiervoor relevante factoren.

Het onderzoek kan zowel intern worden verricht als worden uitbesteed. Ter voorkoming van vooringenomenheid, beïnvloeding of de schijn van belangenverstremgeling mag het onderzoek niet worden gedaan door degenen die mogelijk bij de vermoede misstand betrokken zijn (geweest).

Van het instellen van een onderzoek kan worden afgezien indien:

- geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder i (bijvoorbeeld de melding betreft in feite een arbeidsconflict);
- bij de melding niet de juiste procedure is gevolgd;
- de melding niet binnen de in artikel 5 genoemde redelijke termijn is gedaan.

Het bestuur bericht het achterwege laten van het onderzoek en de verdere behandeling zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk en gemotiveerd aan de melder of bij een vertrouwelijke melding aan de VPI, die dit bericht doorstuurt aan de melder (vierde en vijfde lid).

Bij die berichtgeving wijst het bestuur op de mogelijkheid voor de melder om zich te wenden tot het in hoofdstuk 5 geregelde externe orgaan (zesde lid). Ook gedurende het onderzoek kunnen nog feiten of omstandigheden naar boven komen die alsnog ertoe leiden dat de melding niet-ontvankelijk wordt gevonden of dat van verdere behandeling wordt afgezien.

Artikel 9

De melder die bij het bestuur een vermoeden van een misstand heeft gemeld, heeft er recht op om binnen een redelijke termijn van het bestuur uitsluitsel te krijgen over hoe met zijn melding is omgegaan, of er maatregelen zijn of worden getroffen en zo ja welke maatregelen dat zijn. Wat een redelijke termijn is hangt, ook ingeval van verlenging (tweede lid), af van de aard, omvang en complexiteit van de melding en het onderzoek.

Uitgangspunt is dat het bestuur de melder, of bij een vertrouwelijke melding de VPI, binnen twaalf weken na ontvangst van de melding informeert (eerste lid). De VPI stuurt de ontvangen informatie door aan de melder (derde lid).

Het informeren van degene(n) op wie de melding betrekking heeft, kan bijvoorbeeld achterwege worden gelaten indien de melding aanleiding geeft tot aangifte bij het openbaar ministerie (OM) en voorkomen moet worden dat bewijsmateriaal verdwijnt (vierde lid).

Bij het verstrekken van de zojuist bedoelde informatie wijst het bestuur op de mogelijkheid voor de melder om zich te wenden tot de in hoofdstuk 5 geregelde externe commissie (vijfde lid).

Hoofdstuk 5 Externe procedure voor het melden van een (vermoede) misstand; het Huis voor klokkenluiders

Artikel 10

Zoals in de toelichting bij artikel 4, vierde lid, is aangegeven, kan de (potentiële) melder zich in bijzondere gevallen rechtstreeks tot het in hoofdstuk 5 geregelde externe orgaan wenden. De melder kan het er niet mee eens zijn indien het bestuur afziet van een onderzoek en verdere behandeling van de melding. Of de melder kan zich niet vinden in de manier waarop het bestuur met de melding is omgegaan, met de bevindingen van het onderzoek en/of met het standpunt dat het bestuur naar aanleiding daarvan over de melding inneemt.

Ook als de melder vanaf het begin onvoldoende gehoor vindt voor zijn interne melding en hij niet binnen twaalf weken of een redelijke verlenging van die termijn een schriftelijke reactie van het bestuur ontvangt, kan hij zich tot het orgaan wenden. Hetzelfde geldt als volgens de melder sprake is van een onredelijk lange verlenging van de termijn van twaalf weken.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 11

Mede vanuit het belang van een breed draagvlak binnen de OSZG ligt het voor de hand dat het van toepassing verklaren van deze regeling in overleg met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad geschiedt.

Bijlage: Gegevens betrokken instanties

Bestuur Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia

Postbus 5233

2000 CE Haarlem

bestuur@oszg.nl

Bestuurssecretaris:

Tel.: 023- 5517147

e-mail: bestuurssecretaris@oszg.nl